

RAPORT ANUAL
privind serviciul de distribuție

Perioada: 01.01–31.12.2016

CUPRINS

1. Prezentare generala a Î.C.S. "RED UNION FENOSA" S.A.....	5
2. Tariful de distribuție a energiei electrice.....	8
3. Indicatori tehnico-economici aferenți activității de distribuție a energiei electrice	10
4. Calitatea serviciului de distribuție a energiei electrice.....	11
5. Plan de investiții.....	15
6. Măsurile de acoperire a sarcinii de vîrf, consumului tehnologic și pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de distribuție	17

Jose Luis Gomez Pascual,
Country Manager,
Administrator,
Î.C.S. "RED UNION FENOSA" S.A

Rezultatele anului 2016 demonstrează încă o dată solidaritatea și angajamentele clar asumate ale companiei Î.C.S. "RED UNION FENOSA" S.A. În pofida tuturor dificultăților și provocărilor anului trecut, datorită eforturilor susținute și dedicației întregii echipe, împreună am reușit să atingem majoritatea obiectivelor noastre stabilite.

Mă refer în primul rând la calitatea serviciului de distribuție, prin îmbunătățirea indicatorului SAIDI (durata medie anuală a întreruperilor per client) la nivelul 2,99 ore – cu 1,41 ore sau cu circa 32% față de anul precedent datorită eficientizării inspectărilor instalațiilor electrice în teren și prioritizării activităților în rețelele de tensiune medie.

În al doilea rând, doresc să scot în evidență realizarea investițiilor totale de peste 271 milioane de lei și anume 79% în renovarea și modernizarea rețelelor electrice de Medie și Joasă Tensiune, 10% în instalațiile de Tensiune Înaltă, 7% în echipamente de evidență a energiei și alte 4% în edificii, transport, sisteme și telecomunicații etc. În anul 2016 am reușit implementarea unui proiect important de utilizare a tabletelor în gestionarea și soluționarea operativă a incidentelor în instalațiile de tensiune joasă.

În al treilea rând vreau să accentuez importanța și actualitatea angajamentului nostru pentru securitate și sănătate care, cu părere de rău, pe parcursul anului 2016 a demonstrat o stagnare din cauza încălcării unor aspecte elementare de prevenire a riscurilor. Din cauza supra-încrederii în forțele proprii și a ignorării normelor de securitate în anul trecut au fost înregistrate 15 accidente de muncă cu angajații proprii și ai antreprenorilor. În acest context, este necesar să depunem un efort suplimentar și să consolidăm conștientizarea individuală și de grup în materie de securitate și sănătate. Sloganul rămâne același: „În cardul Î.C.S. "RED UNION FENOSA" S.A acceptăm un singur mod de lucra: în siguranță”.

În sfârșit vreau să menționez menținerea companiei noastre în top-ul celor mai bune companii angajatoare, pentru al VIII-lea an consecutiv, precum și reconfirmarea prestigiului și performanței mărcii Gas Natural Fenosa la concursul „Marca comercială a anului” și obținerea Premiului „Laureat al Concursului pentru realizări în domeniul calității”, pentru implementarea standardelor în domeniul managementului calității.

Pentru a continua această cale de succese operative și de imagine, precum și a înfrunța provocările care se ivesc, nu este suficient să contăm doar pe optimismul nostru, ci este absolut necesar să ne concentrăm pe calitatea relației directe între companie și clienții noștri. „Experiența clientului” este o provocare pentru noi toți - șefi, ingineri, dispeceri, operatori sau electromontori etc. – cu toții suntem

implicați în aceeași măsură în deservirea calitativă a clienților, care influențează în final opinia publică despre o companie sau alta. „Clienții sunt în centrul a tot ceea ce facem”.

Iată de ce și în anul 2017 ne vom concentra eforturile pe dezvoltarea proiectului CeX (Customer Experience), pe schimbarea atitudinii și abordarea individuală a clientului prin împărtășirea bunelor practici care vor contribui la adoptarea unei noi culturi a companiei față de clienți, oferindu-le servicii accesibile și de calitate. Pe plan intern vom continua implementarea proiectelor de eficiență, precum cel al modelului de supraveghere, noul model organizatoric pe sectoare, mobilitatea ordinelor de lucru și bineînțeles acțiuni concrete de îmbunătățire a calității serviciului prestat.

În concluzie, vreau să-mi exprim recunoștința și încrederea că împreună reușim an de an să fim tot mai buni. Vă îndemn să folosim atuurile noastre și să facem în așa fel încât anul 2017 să marcheze o altă etapă a dezvoltării companiei Î.C.S. ”RED UNION FENOSA” S.A.

Datele de identificare ale emitentului

Denumirea emitentului: Î.C.S. ”RED UNION FENOSA” S.A.

Sediul: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Andrei Doga 4, MD 2024.

Telefon: 022-43-11-11;

Fax: 022-43-12-05.

E-mail: ot24@ufmoldova.com

IDNO: 1003600015231.

Cod IBAN: MD25V1225100000104450.

Cod TVA: 0602353.

Data raportului: 30 Aprilie 2017.

1. Prezentare generala a Î.C.S. "RED UNION FENOSA" S.A.

În Republica Moldova întreprinderea a apărut la 7 februarie 2000 ca urmare a procesului de privatizare a trei societăți pe acțiuni aflate în proprietate publică: I.C.S. RE Chișinău S.A., I.C.S. RED Centru S.A., și I.C.S. RED Sud S.A., deținătoare de licențe de distribuție și furnizare a energiei electrice la tarife relementate, de către compania spaniolă UNION FENOSA INTERNATIONAL. În anul 2008, cele 3 întreprinderi au fuzionat într-o singură entitate, formând Î.C.S. „RED UNION FENOSA” S.A. Procesul de transformări a continuat, iar din anul 2010, întreprinderea de distribuție și furnizare a energiei electrice la tarife reglementate devine parte a grupului internațional Gas Natural Fenosa, rezultat în urma fuziunii la nivel internațional a companiilor UNION FENOSA INTERNATIONAL și GAS NATURAL, astfel constituindu-se o mare companie de profil energetic și cu vaste activități pe plan mondial.

Începând cu 1 ianuarie 2015, Î.C.S. „RED UNION FENOSA” S.A. separă legal activitatea de distribuție a energiei electrice de activitatea de furnizare a energiei electrice la tarife reglementate. Această prevedere legală a fost stipulată în particular în art. 54 alin. (5) al Legii cu privire la energia electrică nr. 124-XVIII din 23.12.2009. Ca urmare a acestui proces, activitatea de furnizare a energiei electrice la tarife reglementate este în continuare asigurată de către întreprinderea nou formată Î.C.S. „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” S.R.L., care este succesor de drept al Î.C.S. „RED UNION FENOSA” S.A.

Activitatea Î.C.S. „RED UNION FENOSA” S.A. în economia țării reprezintă un model european de afaceri, ea fiind apreciată ca o întreprindere deschisă pentru colaborare în scopul promovării valorilor pro-europene și internaționale și a unui climat de investiții transparent și propice prosperării pentru toți agenții economici.

Acționariat:

Gas Natural Fenosa Internacional S.A deține 100% din capitalul social al Î.C.S. "RED UNION FENOSA" S.A.

Misiunea companiei Gas Natural Fenosa este deservirea necesităților energetice ale societății, oferind clienților noștri servicii și produse de calitate, care respectă mediul înconjurător, acționarilor - o rentabilitate crescândă și durabilă, iar angajaților - posibilitatea de a-și dezvolta competențele profesionale.

Viziunea companiei constă în a fi un grup energetic și de servicii, lider și în continuă creștere, cu o prezență multinațională, care să se evidențieze prin furnizarea unei calități excelente în ceea ce privește deservirea clienților săi, o rentabilitate susținută pentru acționarii săi, o creștere a oportunităților de dezvoltare profesională și personală pentru angajații săi și o contribuție pozitivă adusă societății, acționând în concordanță cu angajamentul față de populația lumii.

Valorile care ghidează modul de acțiune al companiei Gas Natural Fenosa sunt:

Orientare către client: Ne dedicăm eforturile în scopul cunoașterii și satisfacerii necesităților clienților noștri. Dorim să le furnizăm acestora un serviciu excelent și să fim capabili să le oferim un răspuns rapid și eficace.

Angajamentul față de rezultate: Elaborăm planuri, fixăm obiective colective și individuale și luăm decizii în funcție de impactul acestora asupra atingerii obiectivelor prevăzute în cadrul Viziunii noastre, garantând respectarea angajamentelor asumate.

Sustenabilitate: Ne desfășurăm activitatea având un orizont strategic care depășește interesele economice imediate, contribuind la dezvoltarea economică, medio-ambientală și socială, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung.

Interesul pentru personal: Promovăm un mediu de muncă respectuos față de angajați și asigurăm formarea și dezvoltarea profesională a acestora. Încurajăm diversitatea de opinii, perspective, culturi, vârste și sexe în cadrul organizațiilor noastre.

Responsabilitate socială: Ne asumăm responsabilitatea socială corporativă, aducând societății contribuția noastră în ceea ce privește cunoștințele, capacitatea de management și creativitatea. Alocăm o parte din profiturile noastre acțiunilor sociale, menținând un dialog permanent cu societatea pentru a-i cunoaște necesitățile și a dobândi satisfacția acesteia, sporind astfel credibilitatea și prestigiul grupului nostru.

Integritate: Întregul personal al grupului trebuie să aibă o conduită bazată pe onestitate, conformitate, demnitate și etică, contribuind la sporirea încrederii societății în compania noastră. Conducerea grupului acționează cu transparență și responsabilitate față de toate părțile interesate.

Premii și aprecieri din anul 2016:

„Marca comercială a anului” nominalizarea „Inter” la categoria „Produse și servicii în domeniul energiei și construcțiilor” în cadrul Galei Businessului Moldovenesc, ediția 2016 organizat de Camera de Comerț și Industrie (CCI).

Premiul „Laureat al Concursului pentru realizări în domeniul calității”, pentru implementarea standardelor în domeniul managementului calității în cadrul Galei Businessului Moldovenesc, ediția 2016 organizat de Camera de Comerț și Industrie (CCI).

Certificate „Contribuabili cu grad înalt de credibilitate” desemnate companiilor Î.C.S. „RED UNION FENOSA” S.A. și Î.C.S. „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” S.R.L. de către Serviciul Fiscal de Stat din Republica Moldova.

Diploma „Cel mai sigur partener” desemnată Î.C.S. „RED UNION FENOSA” S.A. de către Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale.

Pentru al VII-lea an consecutiv Î.C.S. „RED UNION FENOSA” S.A. este în topul celor mai bune 10 companii angajatoare, conform rezultatelor studiului „Cele mai bune companii pentru care merită să lucrezi - 2016” realizat de către compania de consultanță și training AXA Management Consulting. În top-ul „Celor mai buni angajatori” au intrat companiile, care oferă angajaților săi cele mai bune condiții de muncă, pachete și avantaje salariale, precum și posibilități de dezvoltare profesională.

Realizarea celui de-al IV Raport de Responsabilitate Socială Corporativă, verificat de KPMG România și obținerea etichetei de materialitate Global Reporting Initiative.

Cu ocazia Zilei Profesionale a Energeticianului, marcată la 22 decembrie, Ministerul Economiei al Republicii Moldova a acordat diplome de onoare celor mai buni angajați ai sectorului energetic. Zece angajați ai Gas Natural Fenosa în Moldova au primit această distincție.

Aria de activitate în Republica Moldova.

Î.C.S. „RED UNION FENOSA” S.A. dispune de peste 878,422 de mii de instalații electrice racordate la rețelele de distribuție în limitele a 19 unități administrativ-teritoriale, inclusiv în capitala țării, municipiul Chișinău, ceea ce constituie două treimi din teritoriul național. Activitățile principale fiind operarea și dezvoltarea rețelelor de distribuție a energiei electrice.

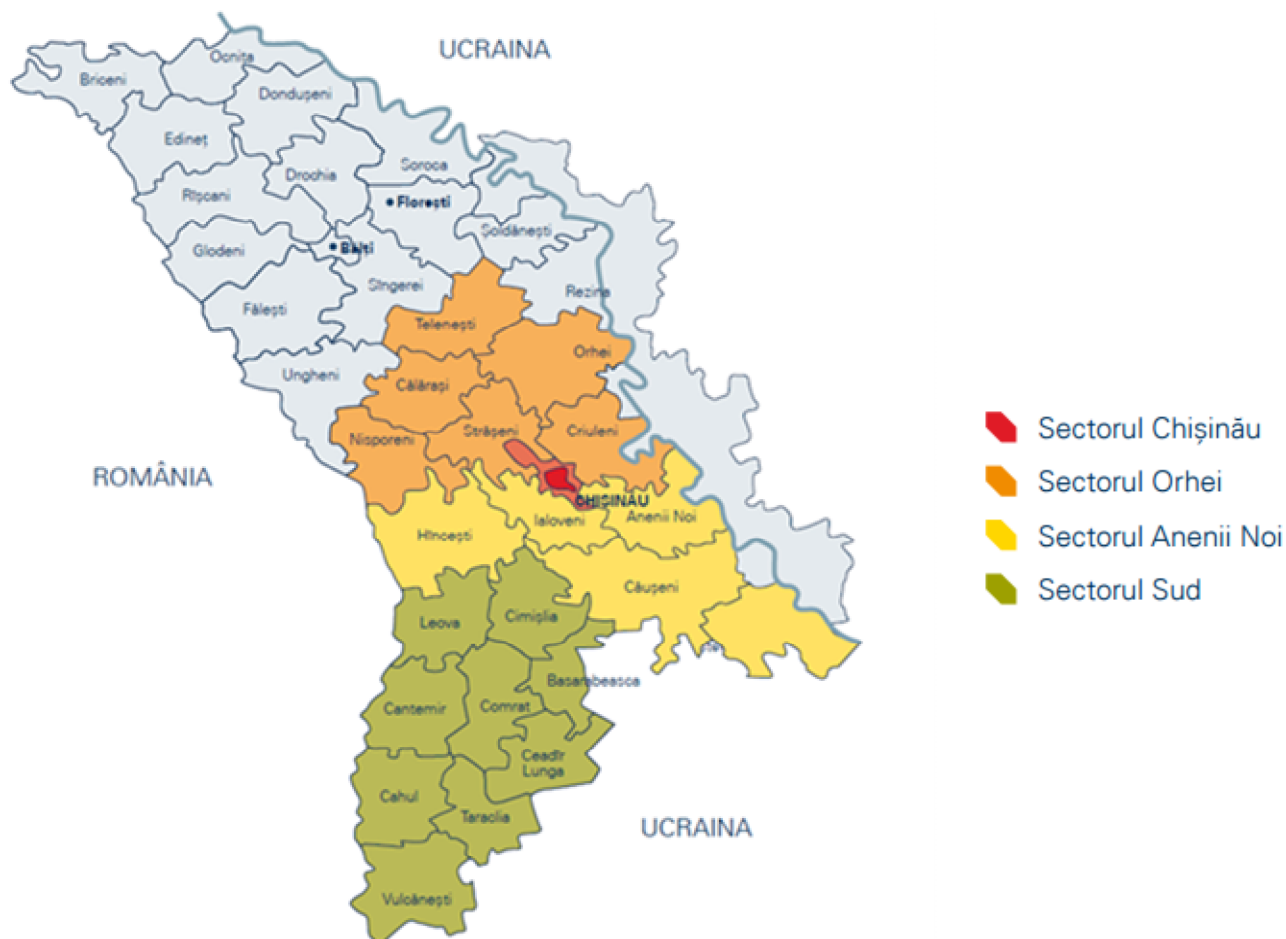

Figura 1. Aria de acoperire geografică privind desfășurarea activității de distribuție a energiei electrice a Î.C.S. „RED UNION FENOSA” S.A.

Compania deține licență exclusiv pentru desfășurarea activității de distribuție a energiei electrice, aceasta fiind valabilă la moment pentru următorii 8 ani cu posibilitate de prelungire.

Tabelul 1.1. Licența de distribuție a Î.C.S. „RED UNION FENOSA” S.A.

Denumirea companiei	Adresa juridică	Numărul și data înregistrării întreprinderii	Codul fiscal	Seria, numărul licenței	Termen de valabilitate a licenței /ani/
Î.C.S. „RED UNION FENOSA” S.A.	MD-2024, mun. Chișinău, str. Andrei Doga 4	nr.1003600015231 27.04.2000	1003600015231	Duplicat AA 087185	25 21.07.2025

2. Tariful de distribuție a energiei electrice.

Î.C.S. „RED UNION FENOSA” S.A. a depus la Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică 3 solicitări de actualizare a tarifelor pentru anul 2016, prima fiind depusă la sfârșitul anului 2015 în conformitate cu prevederile p. 37 a metodologiei tarifare de distribuție, a doua solicitare depusă în luna februarie 2016 cu actualizarea tuturor parametrilor din anul 2015 și cea de-a treia solicitare - în luna martie, unde au fost considerate prețurile de procurare a energiei recent anunțate pentru perioada martie-decembrie 2016. De menționat că primele două solicitări depuse la ANRE au fost calculate cu prețul de procurare a energiei electrice din contracte valabile la acel moment.

Pentru a treia solicitare de actualizare a tarifelor, compania a recalculat valoarea tarifului pentru serviciul de distribuție luând în considerație noul preț de procurare din contractele semnate la data de 29 februarie 2016 cu Energom și MGRES, pentru luna martie prețul de 6 centi/kWh o diminuare de 12% și din aprilie prețul de 4,8995 centi/kWh o diminuare de 28%.

De menționat că, în urma micșorării prețului de procurare a energiei electrice și a evoluției cursului de schimb a monedei naționale în raport cu dolarul SUA, s-a redus și prețul mediu anual de procurare de la 132 bani/kWh – inclus în structura tarifului în vigoare până la 110 bani/kWh calculat pentru anul 2016, aceasta reprezentând o diminuare de circa 17 %;

Calculul tarifelor au fost efectuate în strictă conformitate cu metodologia tarifara de distribuție, ce prevede conform p.11 că “devierile, pozitive sau negative, generate din activitatea de distribuție a energiei electrice în anul “n-1” (perioada precedentă), trebuie luate în calculul tarifului anului “n” (perioada pentru care se stabilește tariful)”, acest lucru este menționat și în p. 16 și 38. Conform celor menționate mai sus, tariful solicitat de companie prevedea recuperarea tuturor devierilor tarifare create pana la sfârșitul anului 2015 în valoare de 1.161.812 mii lei.

Tarifele de distribuție calculate de companie nu includeau subvenționări încrucișate între nivele de tensiune.

Astfel, Î.C.S. “RED UNION FENOSA” S.A. a solicitat să fie aprobate și publicate următoarele tarife pentru serviciul de distribuție a energiei electrice conform prevederilor pct.34:

- 4 bani/kWh pentru consumatorii instalațiile cărora sunt racordate la rețelele electrice de distribuție de înaltă tensiune 35-110 kV,
- 41 bani/kWh pentru consumatorii ale căror instalații sunt racordate la rețelele electrice distribuție de medie tensiune 6-10 kV și
- 151 bani/kWh pentru consumatorii ale căror instalații sunt racordate la rețelele distribuție de joasă tensiune 0,4 kV.

Actualizarea tarifului de distribuție pentru anul 2016 față de tariful aprobat în iulie 2015 este determinată de următorii factori:

1. Diminuare prețului de procurare a energiei electrice (Energom) care a dus la micșorarea tarifului mediu cu -5,4 Bani/kWh;
2. Actualizare prețului de procurare a energiei electrice la cursul de schimb valutar de 21 lei/usd, în tariful actual e de 18,88 lei/usd, duce la o majorare de +6,5 bani;
3. Actualizarea costurilor operative cu rata inflației, modificarea numărului de consumatori, actualizarea costului de capital la cursul de schimb valutar de 21 lei/usd, în tariful actual e de 18,69 lei/usd, includerea valorii investițiilor realizate în anul precedent și cu rata de rentabilitate ce duce la o majorare de +0,8 bani;

4. Recuperarea devierilor create până la sfârșitul anului 2015 în valoare de 1.161.812 mii lei ce în proporție de 94% au fost create din cauza devalorizării monedei naționale față de USD, ceea ce duce la o majorare a tarifului cu +61 bani.

Ca urmare a ședinței publice din 12 martie 2016, Consiliul de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică a aprobat, prin hotărâre actualizarea tarifelor la serviciile de distribuție. În tarifele aprobate nu au fost incluse devierile tarifare formate până la 31.12.2015, recuperarea acestora urmând să fie decisă în perioada anului 2016.

Noile tarife reglementate pentru serviciile de distribuție au intrat în vigoare la data 01.04.2016, valoarea acestora fiind prezentată în tabelul 2.1.

Tabelul 2.1. Tarifele pentru serviciul de distribuție aplicate de Î.C.S. "RED UNION FENOSA" S.A. în perioada 2015-2016		
Categorii de rețea	Hot. ANRE nr.153/2015 din 18.07.2015, bani/kWh	Hot. ANRE nr.75/2016 din 12 martie 2016, bani/kWh
prin rețelele electrice de distribuție de înaltă tensiune (35; 110 kV)	15	10
prin rețelele electrice de distribuție de medie tensiune (6; 10 kV)	42	42
prin rețelele electrice de distribuție de joasă tensiune (0,4 kV)	63	61

La data de 15.07.2016, în temeiul:

1. pct.24 lit.d) din Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.238 din 26.10.2012;
2. prevederilor pct.1-3 ale Aranjamentului pentru regularizarea recuperării devierilor tarifare încheiat între Gas Natural Fenosa și Ministerul Economiei al Republicii Moldova la 03.06.2016 (în continuare Aranjament) pentru companiile Î.C.S. "RED Union Fenosa" S.A. și Î.C.S. "Gas Natural Fenosa Furnizare Energie" S.R.L.;

Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică a aprobat hot. nr. 201/2016 din 15.07.2016 privind stabilirea mecanismului de recuperare a devierilor tarifare ale furnizorilor de energie electrică la tarife reglementate și ale operatorilor rețelelor electrice de distribuție. În hotărâre sunt constatate sumele de bază ale devierilor tarifare calculate la data 31 decembrie 2016 și stabilit mecanismul de recuperare a acestor devieri.

Acesta prevede recuperarea devierilor tarifare timp de patru ani, între 1 ianuarie 2017 și 31 decembrie 2020.

Conform hotărârii, în primul trimestru al anului 2017, în procesul de actualizare a tarifelor de distribuție a energiei electrice, valorile tarifelor calculate pentru anul respectiv vor include și un supliment tarifar în quantumul corespunzător aceluiași an.

3. Indicatori tehnico-economici aferenți activității de distribuție a energiei electrice

Tabelul 3.1. Indicatorii tehnico-economici ai rețelelor de distribuție

Nr.	Indicatorul	Unitate măsură	2015	2016
1.	Lungimea liniilor electrice, total	km	34.865,0	34.992,3
	inclusiv:			
	110 kV	km	509,2	509,2
	35 kV	km	1.311,0	1.311,0
	6 -10 kV	km	14.371,8	14.408,5
	0,4 kV	km	18.672,9	18.763,6
2.	Numărul transformatoarelor în exploatare la sfârșitul perioadei	unit	9.057	9.155
3.	Capacitatea totală a transformatoarelor în exploatare	MVA	3.588,5	3.605,4
4.	Numărul centralelor electrice racordate la rețelele electrice de distribuție - total	unit.	13	24
	inclusiv: surse regenerabile	unit.	11	22
5.	Numărul centralelor electrice racordate la rețelele electrice de distribuție pe parcursul perioadei de referință - total	unit.	5	11
	inclusiv: surse regenerabile	unit.	5	11
6.	Numărul solicitanților, potențiali producători, cărora li s-a refuzat accesul la rețelele electrice de distribuție - total	unit.	0	0
	inclusiv: surse regenerabile	unit.	0	0
7.	Numărul instalațiilor electrice ale consumatorilor finali, racordate la rețelele electrice de distribuție la începutul perioadei - total	unit.	867.151	878.422
	inclusiv la rețelele electrice:			
	110 -35 kV	unit.	9	20
	6-10 kV	unit.	4.592	4.769
	0,4 kV	unit.	862.550	873.633
8.	Numărul instalațiilor electrice ale consumatorilor finali, racordate la rețelele electrice de distribuție pe parcursul perioadei de referință	unit.	14.128	12.569
9.	Numărul solicitanților, potențiali consumatori finali, cărora li s-a refuzat accesul la rețelele electrice de distribuție	unit.	920	950
10.	Numărul instalațiilor electrice ale consumatorilor finali, deconectate de la rețelele electrice de distribuție pe parcursul perioadei de referință	unit.	31.736	30.941
11.	Cantitatea totală de energie electrică intrată în rețelele electrice de distribuție	mil. kWh	2.894,02	2.881,07
12.	Consumul tehnologic și pierderile de energie electrică în rețelele electrice de distribuție	mil. kWh	237,55	237,54
		%	8,21	8,25
	inclusiv în rețelele electrice:			
	110-35 kV	mil. kWh	12,54	12,26
		%	0,43	0,43
	6-10 kV	mil. kWh	52,04	54,82
%		1,80	1,90	

	0,4 kV	mil. kWh	172,98	170,47
		%	5,98	5,92
13.	SAIDI - indicele timpului mediu de intrerupere	minute	264,19	179,14
14.	SAIFI - frecventa medie a intreruperilor	intreruperi	3,95	3,18
15.	CAIDI - durata medie a unei intreruperi pentru consumatorul final	minute	66,93	56,25

4. Calitatea serviciului de distribuție a energiei electrice

Calitatea serviciilor de distribuție a energiei electrice, prestat de companie, se determină și se raportează în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 406 din 25.02.2011.

Analiza calității serviciilor de distribuție a energiei electrice ține cont de trei aspecte de bază:

- continuitatea alimentării cu energie electrică a consumatorilor;
- soluționarea solicitărilor legate de calitatea energiei electrice;
- calitatea relațiilor între operatorii rețelelor de distribuție/furnizori și consumatorii de energie electrică.

Continuitatea alimentării cu energie electrică a consumatorilor.

Pentru a evalua continuitatea în alimentarea cu energie electrică, pornind de la prevederile Regulamentului nr. 406, sunt stabiliți indicatorii generali de continuitate (SAIDI, SAIFI, CAIDI), care reflectă situația în general pe întreprindere referitor la întreruperile neprogramate (avariate) și indicatorii garantați, care vizează fiecare consumator final în parte.

Indicatorii de continuitate, monitorizați conform prevederilor Regulamentului, se calculează în funcție de durata întreruperilor, numărul de consumatori afectați de o întrerupere și numărul total de consumatori deserviți de un operator al rețelei de distribuție. Astfel, pe parcursul anului 2016, Î.C.S."RED UNION FENOSA" S.A. a asigurat continuitatea serviciului de distribuție la 878422 de consumatori de energie electrică (locuri de consum). Comparativ cu anul 2015, numărul de consumatori racordate la rețeaua de distribuție a crescut cu 11271 NLC.

Pentru anul 2016, conform Regulamentului nr. 406, a fost stabilită o valoare admisibilă a indicatorului SAIDI = 380 minute.

Analizând situația în dinamică, pentru perioada 2015-2016 (Figura 4.1.), constatăm că valoarea indicatorului de continuitate SAIDI a înregistrat o diminuare esențială– de la 264,19 minute, în 2015, la 179,14 minute, în 2016.

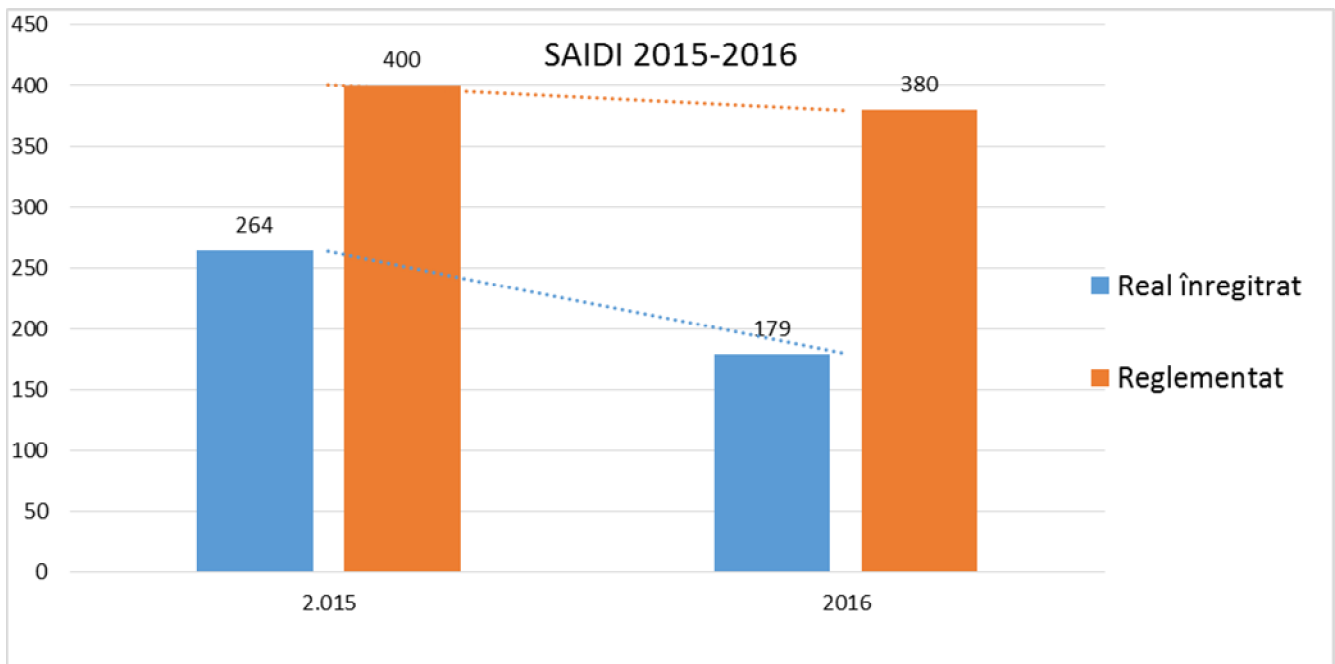

Figura 4.1. Evoluția Indicatorului SAIDI pentru perioada 2015-2016

Evoluția indicatorii generali de continuitate pentru perioada 2015-2016 se prezintă în tabelul 4.1.

Tabelul 4.1. Evoluția indicatorii generali de continuitate.

Perioada	Numărul de consumatori deserviți	SAIDI, min	SAIFI	CAIDI, min
2015	862.550	264,19	3,95	66,93
2016	873.633	179,14	3,18	56,25

Pe lângă indicatorul SAIDI, se raportează anual și valorile indicatorilor SAIFI – frecvența medie a întreruperilor în rețea. Evoluția acestui indicator poate fi consultată în tabelul 4.1.

Indicatorii garanți de continuitate în alimentarea cu energie electrică

Regulamentul nr. 406 stabilește și valorile indicatorilor garanți, pentru fiecare consumator final în parte. De exemplu, Regulamentul stabilește durata admisibilă a unei întreruperi (programate sau neprogramate), numărul admis de întreruperi pe parcursul unui an, dar și durata anuală cumulată a întreruperilor. Evoluția indicatorilor garanți de continuitate în alimentarea cu energie electrică sunt prezentați în tabelul 4.2.

Tabelul 4.2. Evoluția indicatorii garanți de continuitate în alimentarea cu energie electrică.

pct. 12 (1) Durata unei întreruperi programate		2015	2016
a) legate de racordarea instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali noi la rețelele de joasă tensiune	Total	0	0
	Cu durata mai mare de 2 ore	0	0
b) legate de racordarea instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali noi la rețelele de medie tensiune	Total	184	224
	Cu durata mai mare de 4 ore	12	13
c) legate de executarea lucrărilor de reparații curente, profilaxie și mentenanță;	Total	6.193	6.739
	Cu durata mai mare de 12 ore	10	4

d) legate de reconstrucția capitală a rețelelor de distribuție;	Total	101	298
	Cu durata mai mare de 24 ore	0	0
pct. 12 (2) Durata unei întreruperi neprogramate			
a) Întreruperi neprogramate, în urma cărora pentru reluarea furnizării a fost necesar de reparat sau înlocuit un sector avariat al liniei electrice (există câțiva piloni defectați sau căzuți), de înlăturat defecte ale liniilor subterane în cablu sau de înlocuit un transformator de forță;	Total	564	408
	Cu durata mai mare de 24 ore	14	1
b) Întreruperi neprogramate, produse în perioada nocturnă și cauzate de defecțiunile rețelelor de medie tensiune	Total	646	583
	Cu durata mai mare de 16 ore	19	14
c) alte întreruperi neprogramate	Total	2.238	1.803
	Cu durata mai mare de 6/8 ore	80	42
pct. 12 (3) Numărul anual de întreruperi programate			
Numărul de consumatori finali, pentru care s-a depășit numărul stabilit de întreruperi programate pe parcursul anului		20.129	54.598
pct. 12 (4) Numărul anual de întreruperi neprogramate			
Numărul de consumatori finali, pentru care s-a depășit numărul stabilit de întreruperi neprogramate pe parcursul anului		47.838	22.033
pct. 12 (5) Durata anuală a întreruperilor			
Numărul de consumatori finali, pentru care durata anuală a întreruperilor a fost mai mare de 36 / 48 ore		777	432
Numărul total de cereri de plată a compensațiilor, conform p. 12		2	47
Suma compensațiilor achitate consumatorilor finali, lei		400	25.196

Soluționarea problemelor legate de calitatea energiei electrice furnizate

Problemele aferente calității energiei electrice stabilite prin Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice nr. 406 au o corelare directă cu volumul de investiții aprobate de Regulator pentru a fi realizate de companie perioadei aferente de raportare. Comparativ cu anul precedent, numărul de solicitări ale consumatorilor legate de abaterea admisibilă a tensiunii s-a micșorat, de la 592, în a. 2015, la 459, în 2016.

Tabelul 4.3. Soluționarea situațiilor legate de încălcarea parametrilor de calitate a energiei electrice.

Indicator		2015	2016
Solicitări privind situațiile legate de supratensiuni și goluri repetate de tensiune, pct. 21	Total	10.998	10.703
	Soluționate în termen mai mare de 24 ore	1.588	1.313
Solicitări ale consumatorilor finali, privind abaterea admisibilă a tensiunii, pct. 22			

Termen de 15 zile pentru rezolvarea cazului	Total	225	165
	Soluționate în termen mai mare de 15 zile	32	13
	Nr. de cazuri de plata a compensației	0	0
Termen de 30 zile pentru rezolvarea cazului	Total	234	177
	Soluționate în termen mai mare de 30 zile	46	14
	Nr. de cazuri de plata a compensației	0	0
Termen de 60 zile pentru rezolvarea cazului	Total	133	117
	Soluționate în termen mai mare de 60 zile	16	5
	Nr. de cazuri de plata a compensației	0	0
Suma totală a compensațiilor plătite (lei)		0	0
Numărul de solicitări a consumatorilor finali privind deteriorarea receptoarelor electrice, inclusiv:	Satisfăcute	893	917
	Respinse	674	922
	Total	1.567	1.839
Suma totală a prejudiciilor achitate consumatorilor finali (lei)		691.966	1.024.285

Calitatea relațiilor între operatorii rețelelor de distribuție/furnizori și consumatorii de energie electrică.

Calitatea relațiilor dintre operatorii de rețea și consumatorii finali, se apreciază în baza următorilor indicatori:

- anunțarea întreruperilor programate;
- eliberarea în termenele stabilite a avizului de racordare;
- respectarea termenelor de racordare a instalațiilor solicitanților la rețeaua de distribuție;
- respectarea termenelor de reconectare a instalațiilor consumatorilor finali deconectați.

Anunțarea consumatorilor se face prin diferite metode. Astfel, în localitățile rurale se plasează anunțurile pe panourile de la primării și se anunță autoritățile locale. În localitățile urbane se fac anunțuri prin intermediul presei scrise, la posturile de televiziune și radio. Totodată, lista deconectărilor poate fi mereu accesată pe pagina web a companiei, <http://gasnaturalfenosa.md/anun%C5%A3uri>.

Evoluția indicatorilor de calitate aferenți relației cu utilizatorii de sistem, se prezintă în tabelul 4.4, 4.5.

Tabelul 4.4. Calitatea indicatorilor de calitate în relația cu consumatorii finali / solicitanții.

Indicator	2015	2016
pct. 28 Anunțarea întreruperilor programate		
Total întreruperi programate	13861	17.020
Întreruperi programate neanunțate	0	1
pct. 31 Racordarea la rețeaua de distribuție a instalațiilor solicitanților		
Numărul de cereri de racordare	14126	9.144

Numărul de consumatori finali racordați în termen mai mare de 4 zile calendaristice	73	113
Numărul de cereri de plată a compensației	0	0
Suma compensațiilor plătite	0	0
pct. 32 Reconectarea instalației de utilizare a consumatorului la rețeaua de distribuție		
Numărul total de consumatori reconectați	31012	30.387
Numărul de consumatori reconectați în termen mai mare de 2 zile lucrătoare	64	57
Numărul de cereri de plată a compensației	0	1
Suma compensațiilor plătite	0	0

Tabelul 4.5. Calitatea relațiilor dintre operatorul rețelei de distribuție și consumatorii finali / solicitanți.

29. Eliberarea avizului de racordare solicitanților	Perioada	Nr.de cereri	Nr.de avize eliberate in termen mai mare decit reglementat	Nr. de refuzuri
Cereri de racordare la rețeaua electrică de distribuție a instalațiilor electrice ale potențialilor consumatori finali (10 zile)	2015	7.327	35	918
	2.016	6.782	28	945
Cereri de racordare la rețeaua electrică de distribuție a centralelor electrice (30 zile)	2015	36	0	6
	2.016	44	0	4

5. Plan de investiții

Planul de investiții al companiei Î.C.S. „RED UNION FENOSA” S.A. pentru anul 2016 a fost executat reieșind din obligațiile și funcțiile expuse în Licența Operatorului de Distribuție, prevederile art. 54-55 din Legea cu privire la energia electrică nr.107 din 27.05.2016, art.14 din Legea cu privire la energetică nr. 1525 din 19.02.1998, prevederile Regulamentului cu privire la extinderea rețelelor electrice de distribuție, aprobat prin Hotărârea Agenției nr.439 din 23.11.2011, prevederile Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, nr. 282/2016 din 11.11.2016.

Valoarea investițiilor transferate în exploatare în perioada anului 2016 este de 271.015,792 mii lei cu uzura și amortizarea aferentă acestuia de 9.745 mii lei. Impactului investițiilor realizate asupra tarifului final mediu constituie 1,77 bani/kWh.

Totodată, este de menționat faptul, că 96% din valoarea totală a investițiilor a fost direcționată exclusiv la construcția și reabilitarea rețelelor electrice de distribuție care derivă din petițiile consumatorilor, prescripțiile autorităților abilitate, măsurările efectuate în teren pe parcursul anului precedent, starea avansată de uzură a instalațiilor de distribuție, etc, acestea având justificarea tehnică și financiară necesară.

Structura investițiilor realizate și date în exploatare în 2016 este următoarea:

- A. Investiții în construcții de noi rețele și noi capacități de producere în valoare de 9.315 mii lei (3%);
- B. Investiții în rețele și capacități de producere existente în valoare de 240.439 mii lei (89%);
- C. Investiții în mijloace de transport, mașini, mecanisme, utilaje mecanice, în valoare de 4.572 mii lei (2%);
- D. Investiții în echipamente de măsurare, aparate de control și diagnostică, inclusiv aferente rețelelor, în valoare de 8.482 mii lei (3%);
- E. Investiții în clădiri și construcții, inclusiv aferente rețelelor, în valoare de 5.455 mii lei (2%);
- F. Investiții în tehnica de calcul, tele comunicații, în valoare de 1.761 mii lei (1 %);
- G. Investiții în imobilizări necorporale, în valoare de 746 mii lei (0,3%);

H. Alte investiții legate de activitatea licențiată, în valoare de 244 mii lei, (0,1%).

Obiectivele atinse de companie ca urmare a realizării investițiilor sus enumerate sunt, după cum urmează:

- A. Oferirea accesului nediscriminatoriu la rețeaua electrică pentru 713 solicitanți prin extinderea rețelelor electrice de distribuție (RED) pentru care s-au cheltuit 9.315 mii lei. Lucrările au fost executate în temeiul art.45 al Legii nr.107 cu privire la energia electrică și pct.3 al Regulamentului cu privire la extinderea rețelelor nr. 439;
- B. Reconstrucția, renovarea, reabilitarea liniilor electrice pentru atingerea nivelului de calitate reglementat prin licența Operatorului de Distribuție, prevederile art. 54-55 din Legea cu privire la energia electrică nr.107 din 27.05.2016, art.14 din Legea cu privire la energetică nr. 1525 din 19.02.1998, prevederile Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, nr. 282/2016 din 11.11.2016, precum și îndeplinirea prescripțiilor Inspectoratului Energetic de Stat și asigurarea securității în instalațiile electrice. Investițiile realizate în acest sens constituie:
- a. Renovarea liniilor aeriene de tensiune înaltă în valoare de 7.351 mii lei;
  - b. Renovarea liniilor aeriene de medie tensiune în valoare de 86.645 mii lei;
  - c. Renovarea liniilor aeriene de joasă tensiune în valoare de 60.693 mii lei;
  - d. Renovarea bransamentelor aferente liniilor electrice de joasă tensiune rețehnologizate în valoare de 7.420 mii lei;
  - e. Renovarea liniilor subterane de medie tensiune în valoare de 34.332 mii lei;
  - f. Renovarea liniilor subterane de joasă tensiune în valoare de 2.669 mii lei;
  - g. Renovarea stațiilor de transformare de înaltă tensiune în valoare de 9.707 mii lei;
  - h. Renovarea punctelor de distribuție de medie tensiune în valoare de 2.134 mii lei;
  - i. Renovarea posturilor de transformare de medie tensiune în valoare de 18.543 mii lei;
  - j. Renovarea protecției la substații de transformare și puncte de distribuție în valoare de 10.728 mii lei;
  - k. Renovarea telecontrolului în valoare de 216 mii lei;
- C. Înnoirea parcului auto cu 9 automobile în valoare de 4.572 mii lei. Lipsa unităților de transport în cauză ar fi majorat însemnat timpul necesar eliminării avariilor în RED cu eventuala încălcare a termenilor stabiliți de Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, obligație stipulată și de art. 15 al Legii nr.107 cu privire la energia electrică.
- D. Reconstrucția, renovarea, reabilitarea rețelei electrice interne din blocurile de locuit, echipamente de măsurare, aparate de control și diagnostică, după cum urmează:
- a. Reabilitarea rețelelor electrice din case departamentele, în valoare de 669 mii lei, în scopul asigurării nivelului corespunzător al tensiunii (ΔU mare) și înlăturării abaterilor de la normele de electrosecuritate;
  - b. Reabilitarea rețelelor electrice magistrale în edificii, în valoare de 558 mii lei, în scopul asigurării normelor de electrosecuritate, nivelului corespunzător al tensiunii (ΔU mare), menținerii în bună stare a izolației conductoarelor învechite, cerințelor tehnice impuse de Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice și Normele de amenajare a instalațiilor electrice;
  - c. Extragerea contoarelor din zona rurală, în valoare de 186 mii lei, în scopul asigurării prevederilor punctului 24 din Regulamentul nr. 382 din 02.07.2010, privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale;

- d. Investiții în sistemul de evidență a RED, în valoare de 558 mii lei, în scopul asigurării în sistemul de distribuție și transport a energiei electrice cu mijloace tehnice care ar permite alcătuirea de balanțe energetice în timp real;
  - e. Investiții în sistemul de evidență a noilor consumatori, în valoare de 3.963 mii lei, executate în baza art. 55 din Legea 107, punctului 24 din Regulamentul nr. 382 din 02.07.2010 și pct.149 din Regulamentul nr.537 din 15.12.2010. Prin această investiție au fost racordați la rețea 9337consumatori casnici;
  - f. Schimbarea contoarelor cu termen expirat de exploatare, în valoare de 56 mii lei, în scopul asigurării prevederilor punctului 24 din Regulamentul nr. 382 din 02.07.2010, privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale, prin intermediul căruia ORD este obligat să înlocuiască echipamentele de evidenta comercială expirate la consumatorii casnici;
  - g. Instalarea contoarelor intelectuale, cu posibilități de citire la distanță, la consumatori juridici mari, în valoare de 505 mii lei, în scopul identificării locurilor unde au loc pierderi comerciale și tehnologice sporite;
  - h. Renovarea Stației de verificare a contoarelor, în valoare de 97 mii lei, în scopul respectării prevederilor legale aferente procesului de verificare metrologică;
  - i. Investiții în instrumente și dispozitive, în valoare de 1.544 mii lei, în lipsa cărora ar fi stopată activitatea de mentenanță.
- E. Investiții în clădiri și construcții, inclusiv aferente rețelelor dintre care:
- a. Acoperișurile clădirilor fisurate, edificiilor stațiilor de transformare, în volum de 2.903 mii lei, executate în scopul asigurării fiabilității și continuității în alimentarea cu energie electrică, obligație stabilită în prevederile art. 54-55 din Legea cu privire la energia electrică nr.107 din 27.05.2016, art.14 din Legea cu privire la energetică nr. 1525 din 19.02.1998, prevederile Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, nr. 282/2016 din 11.11.2016
  - b. Renovarea capitală a edificiului Orhei și schimbarea cazanelor în centrul de muncă Nisporeni, în volum de 2.552 mii lei, pentru asigurarea condițiilor de muncă a angajaților companiei din centrele de muncă respective.
- F. Investiții în tehnica de calcul, tele-comunicații, în volum de 1.761 mii lei, pentru înlocuirea echipamentului cu termen expirat de exploatare. În lipsa investițiilor menționate, probabilitatea ieșirii din funcțiune a echipamentului ar fi fost inevitabilă, întreprinderea riscând să rămână fără interfața de comunicare între Operatorul de Transport și ORD, precum și transmiterea, redirecționarea sunetelor la OT24h, accesul consumatorilor la serviciul IVR, accesul utilizatorilor la sistemele informaționale ale întreprinderii.
- G. Investiții în imobilizări necorporale, în volum de 746 mii lei, pentru utilizarea softului licențiat, după cum prevede Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe, nr. 139 din 02.07.2010, art. 7, 11.
- H. Alte investiții legate de activitatea licențiată, și anume: realizarea etapei I aferentă „Instalării echipamentului anti incendiar în cele 7 edificii de pe str. A. Doga 4”, în valoare de 244 mii lei, pentru asigurarea securității muncii și prevenirii riscurilor de incendii la edificiile administrative, depozite și alte edificii auxiliare.

6. Măsurile de acoperire a sarcinii de vîrf, consumului tehnologic și pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de distribuție

Măsuri de acoperire a sarcinii de vîrf

Pentru a fi asigurată continuitatea în alimentarea cu energie electrică în sarcinile de vîrf, întreprinderea a întreprins un șir de acțiuni, inclusiv:

- Realizarea Investițiilor în volum de 271.015,792 mii lei;
- monitorizarea sarcinii de încărcare a transformatoarelor de putere;
- înlocuirea transformatoarelor m.t./j.t (medie tensiune/joasă tensiune) din posturile de transformare existente;
- trecerea la nivelul de tensiune 10 kV a rețelelor electrice care operează în prezent la 6 kV;
- înlocuirea conductoarelor neizolate din rețelele aeriene de joasă tensiune cu conductor torsadat (izolat) și modernizarea bransamentelor la consumatorii racordați la rețeaua nouă;
- efectuarea de măsurători de sarcină, tensiune și analizarea rezultatelor obținute;
- echilibrări de sarcină în rețele;
- optimizarea schemelor de funcționare în special pe medie și joasă tensiune pentru reducerea consumului propriu tehnologic dar cu menținerea siguranței în alimentare a consumatorilor;
- montarea de fidere de distribuție cu contorizare și protecție pentru consumatori ce locuiesc la bloc;
- întocmirea balanței energetice la nivel de zonă, localitate, posturi de transformare, pentru localizarea zonelor cu pierderi foarte mari;
- utilizarea sigiliilor de unică folosință. Intensificarea acțiunilor de depistare a consumatorilor frauduloși de energie electrică;
- etc.

Consumul tehnologic și a pierderile de energie

În vederea acoperirii consumului tehnologic și a pierderilor de energie, întreprinderea a semnat următoarele contracte de achiziție a energiei electrice:

În anul 2015:

1. Între Î.C.S. „RED UNION FENOSA” S.A. și „ENERGOCOM” S.A., semnat la 31.03.2015, pentru o perioadă de un an pentru acoperirea pierderilor de energie electrică în rețeaua de distribuție, pe perioada 01.04.2015-31.03.2016, inclusiv energiei de echilibrare.
2. Între Î.C.S. „RED UNION FENOSA” S.A. și ЗАО «МОЛДАВСКАЯ ГРЭС», semnat la 31.03.2015, pentru o perioadă de un an și care acoperă cererea rezervei de energie și putere electrică, pe perioada 01.04.2015-31.03.2016.

În anul 2016:

1. Între Î.C.S. „RED UNION FENOSA” S.A. și „ENERGOCOM” S.A., semnat la 29.02.2016, pentru o perioadă de un an și care acoperă pierderile de energie electrică în rețeaua de distribuție, pe perioada 01.04.2016-31.03.2017, inclusiv energia de echilibrare.
2. Între Î.C.S. „RED UNION FENOSA” S.A. și ЗАО «МОЛДАВСКАЯ ГРЭС», semnat la 29.02.2016, pentru o perioadă de un an și care acoperă cererea rezervei de energie și putere electrică, pe perioada 01.04.2016-31.03.2017.